

UPD 2009

**Informe sobre l'impacte dels
Expedients de Regulació
d'Ocupació a Comarques
Gironines
2008**

Àrea de Desenvolupament Local
i Promoció de la Ciutat

Treball i Formació / DIE

Unitat de Promoció i Desenvolupament

Elaboració: UNITAT DE PROMOCIÓ I DESENVOLUPAMENT DE LES
COMARQUES GIRONINES

Equip tècnic: Equip UPD

Judit Font
Clàudia Riera
Laura Vilaplana
Irma Bertran
Jordi Coll
Mireia Cañas
Obam Micó

Gestió administrativa: Sònia Sánchez de la Orden

Girona, maig de 2009

ASSOCIACIÓ PER L'ORIENTACIÓ
LABORAL I EMPRESARIAL DE LES
COMARQUES GIRONINES

 Generalitat de Catalunya
Servei d'Ocupació de Catalunya

ESCOLES TALLER
I CASES D'OFICIS

 UNIÓ EUROPEA
Fons Social Europeu

Índex

Introducció.....	4
1 Què és un ERO	5
2 Expedients de Regulació d'Ocupació a les comarques gironines, 2008.....	7
3. Conclusions	16

Introducció

Amb el present informe, es pretén conèixer i analitzar l'impacte que han tingut els Expedients de Regulació d'Ocupació (EROs) sobre el mercat de treball de les comarques gironines al llarg del 2008.

Precisament el 2008 és l'any en que l'economia catalana comença a patir les conseqüències d'un canvi de cicle econòmic d'expansió i creixement, cap a un nou cicle de recessió, de conseqüències encara incertes.

Aquest procés recessiu, a nivell intern, ve donat en gran mesura per la crisi d'un model que gravitava entorn de la construcció com a principal motor de l'economia i del mercat de treball, i que actualment ha tingut un fort impacte pel que fa a la destrucció de llocs de treball. Com a factors externs han contribuït la crisi financera internacional i la pressió en els preus energètics i d'altres matèries primes agrícoles i industrials. Un altre factor que remarca i que ha acabat agreujant la situació és el deteriorament de la confiança dels consumidors catalans en els últims mesos i per tant, en la reducció del consum.

Aquests elements han afectat negativament moltes empreses de les comarques gironines, amb una disminució de la demanda i per tant, de la producció, amb dificultats de sosteniment financer i de competitivitat amb mercats exteriors, etc... originant en alguns casos l'aplicació de polítiques de reducció de costos, entre ells els laborals, davant la incertesa del moment.

En el present estudi, s'analitzen els Expedients presentats a la província de Girona al llarg del 2008, per forma d'acabament, per tipus i efecte, per sectors econòmics i per causa. Al mateix temps, es comptabilitzen els treballadors afectats per aquests expedients.

Així mateix, es fa una comparativa territorial per comarques, per tal de conèixer quins han estat els territoris més afectats, pel que fa a expedients i treballadors.

Per tal de tenir una visió històrica, es comparen també les dades respecte anys anteriors.

A nivell metodològic, cal dir que les fonts són diferents segons l'òrgan de resolució dels EROs. Segons la titularitat de l'empresa els expedients es resolen en administracions diferents: si l'empresa és de titularitat gironina i ubicada en el territori gironí, es resol als Serveis Territorials del Departament de Treball de Girona; si l'empresa ubicada en territori gironí té titularitat catalana però no gironina al Departament de Treball de la Generalitat; i finalment, els expedients d'empreses ubicades a Girona però de titularitat no catalana, es resolen al Ministerio de Trabajo e Inmigración de Madrid.

1. Què és un ERO

L'article 51 de l'Estatut dels Treballadors, defineix i desenvolupa l'acomiadament col·lectiu, com l'extinció o modificació de contractes basada en causes econòmiques, tècniques, organitzatives, productives o de força major que afecta almenys al 10% de la plantilla. En aquest cas, a diferència dels acomiadaments individuals, és l'administració pública la que ha d'autoritzar el procediment, al mateix temps que es fan consultes als agents socials implicats.

A partir d'aquesta normativa es desenvolupa el reglament dels procediments de Regulació d'Ocupació com a mesura d'execució d'aquests acomiadaments o modificacions contractuals col·lectives¹.

Així, els ERO són els Expedients de Regulació d'Ocupació que presenten les empreses o els representants legals dels treballadors per sol·licitar l'extinció col·lectiva de contractes de treball, la suspensió temporal de feina o la reducció de jornada quan afecta a almenys a un 10% de la plantilla.

Aquests expedients han d'estar justificats per raons econòmiques, tècniques, organitzatives, productives o de força major. En aquest sentit, es preveuen catorze causes: manca de productivitat, reconversió, problemes de tresoreria o finançament, ruïnes o obres en immobles, restricció de la demanda o el consum, rescissió de contractes (en cas d'empreses subcontractades), falta de matèria primera, força major, aplicació de mesures econòmiques, reestructuració (no reconversió), tècniques o tecnològiques, organitzatives, de producció o fallida, concurs de creditors o deutes

Pel que fa al procés, l'empresa presenta l'expedient de regulació d'ocupació a l'administració laboral competent: serveis territorials del Departament de Treball de la demarcació, la Direcció General de Relacions Laborals si es tracta d'una empresa amb centres situats en més d'una demarcació, o al Ministeri de Treball si l'ERO s'aplica a centres d'un mateix grup situats a diferents punts de l'Estat.

Els expedients que arriben a l'administració pública han de ser resolts i poden acabar essent autoritzats, no autoritzats o desistits. Dins dels autoritzats, poden ser pactats entre les parts (treballadors i empresa) o no pactats.

De fet, simultàniament a la presentació de l'ERO, l'empresa ha d'obrir un procés de negociació o consultes amb la plantilla. Aquest període s'ha de perllongar, com a mínim 30 dies (15 si l'empresa té menys de 50 treballadors). Durant aquest període, les parts han de negociar «de bona fe» sobre les causes que justifiquen l'acomiadament i la possibilitat d'evitar o reduir-ne els efectes, així

---

¹ Real Decreto 43/1996, de 19 de gener, pel qual s'aprova el *Reglamento de los Procedimientos de Regulación de Empleo y de Actuación Administrativa en materia de Traslados Colectivos*.

com les indemnitzacions o condicions de reducció o suspensió. Si el procés de negociació acaba amb acord, l'administració ha de comunicar a l'INEM la iniciació de l'expedient i demanar els informes pertinents, entre els quals n'hi ha d'haver un d'Inspecció de Treball. Si la negociació no acaba amb acord, l'administració competent ha de valorar si l'acomiadament està justificat, i ha d'estimar o desestimar la sol·licitud. En el cas dels ERO de suspensió temporal, el procés és el mateix excepte que la negociació és de quinze dies.

2. Expedients de Regulació d'Ocupació a les comarques gironines, 2008.

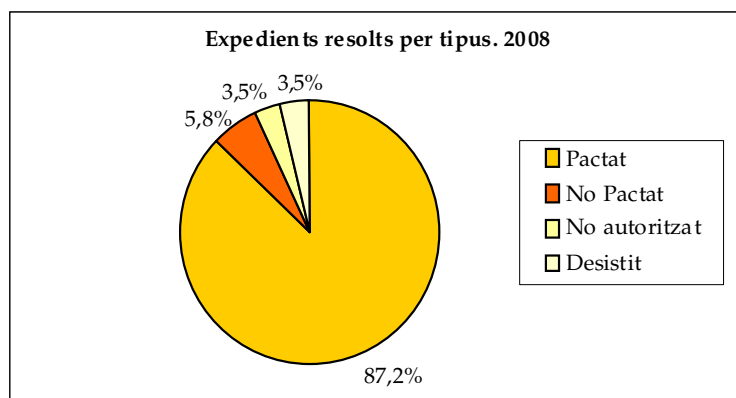
A les comarques gironines, l'any 2008 s'ha tancat amb un total de 86 Expedients de Regulació d'Ocupació resolts, dels quals 80 han estat autoritzats per les administracions competents, 3 han estat desistits i 3 més no han estat autoritzats. Dels autoritzats, 75 han estat pactats amb els treballadors i 5 no s'han pactat. Les persones afectades per un ERO no pactat han estat el 6,6%, la resta han estat dins de processos pactats.

L'any 2007, el nombre d'expedients resolts va ser de 65, dels quals 60 van ser autoritzats, registrant-se així un cert augment de les empreses en situació de dificultat econòmica. L'increment anual dels ERO's autoritzats ha estat del 33,3%.

Taula 1: Expedients resolts a la província de Girona per tipus. Any 2008

Tipus d'expedient		Resultats
Autoritzat	Pactat	75
	No Pactat	5
No autoritzat		3
Desistit		3
Total		86

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball. 2008

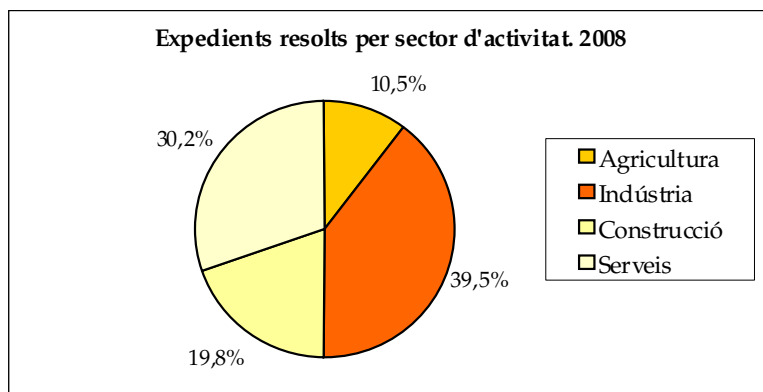

Del total d'expedients resolts, el 39,5% han estat d'empreses del sector industrial, seguit de les empreses del sector serveis (30,2%) i de la construcció (19,8%).

Taula 2: Expedients resolts per sector. Província de Girona. Any 2008

Sector	Expedients
Agricultura	9
Indústria	34
Construcció	17
Serveis	26
Total	86

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball. 2008

La principal **causa** al·legada per les empreses per a la presentació d'un Expedient de Regulació d'Ocupació durant el 2008, ha estat la restricció de la demanda o del consum (47,7%), que obliga a rebaixar la producció. En segon lloc, el 23,3% de les empreses han justificat l'ERO per aplicació de mesures econòmiques. En menor mesura, s'han al·legat causes tècniques o tecnològiques, de força major, de producció, problemes de finançament i organitzatives.

Taula 3: Expedients resolts per causa. Província de Girona. Any 2008

Causa	Exp.	%
Manca de productivitat	0	0,0
Reconversió	0	0,0
Fallida, suspensió de pagaments, deutes	1	1,2
Problemes tresoreria o finançament	3	3,5
Ruïnes o obres d'immobles	1	1,2
Restricció demanda o consum	41	47,7
Rescissió de contractes	0	0,0
Manca matèria prima	0	0,0
Força major	5	5,8
Aplicació de mesures econòmiques	20	23,3
Reestructuració d'empreses de sectors no afectats per decrets de conversió	0	0,0
Tècniques i/o tecnològiques	6	7,0
Organitzatives	4	4,7
De producció	5	5,8
Altres	0	0,0
Total	86	100,0

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball. 2008

Pel que fa a l'evolució per mesos, gairebé una quarta part d'aquests expedients han estat autoritzats al desembre.

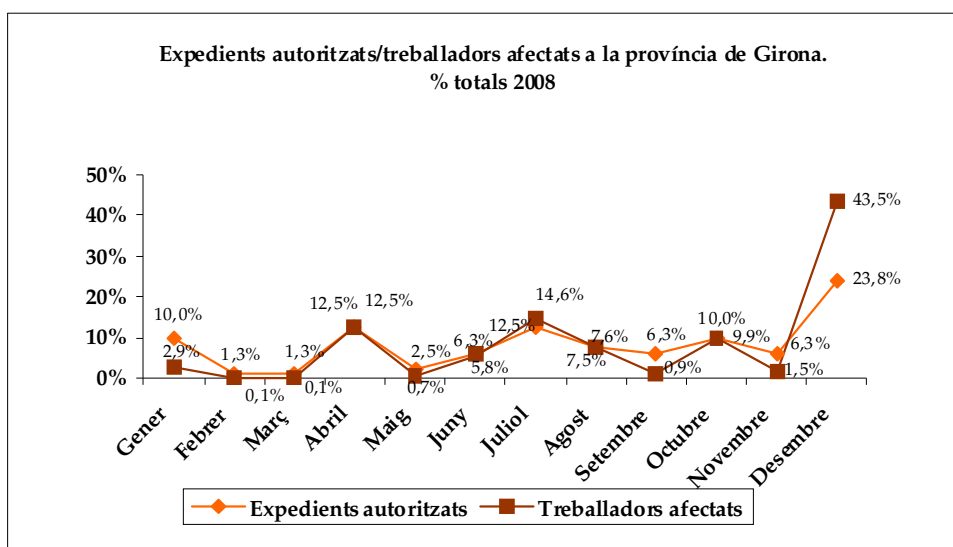
Els expedients autoritzats són 80 i suposen el 93,0% dels resolts. Aquests, han afectat un total de 1.742 treballadors al conjunt de la província.

En consonància amb l'evolució mensual dels expedients autoritzats, el mes que ha generat més treballadors perjudicats ha estat el mes de desembre, amb 758 persones afectades (43,5%). Entre el tercer i quart trimestre es concentren el 78,1% dels treballadors afectats.

Taula 4: Expedients Autoritzats per mesos i treballadors afectats. Província de Girona. Any 2008

Mes	Expedients autoritzats	Treballadors afectats
Gener	8	50
Febrer	1	1
Març	1	1
Abril	10	217
Maig	2	12
Juny	5	101
Juliol	10	255
Agost	6	132
Setembre	5	16
Octubre	8	173
Novembre	5	26
Desembre	19	758
Total	80	1.742

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball. 2008

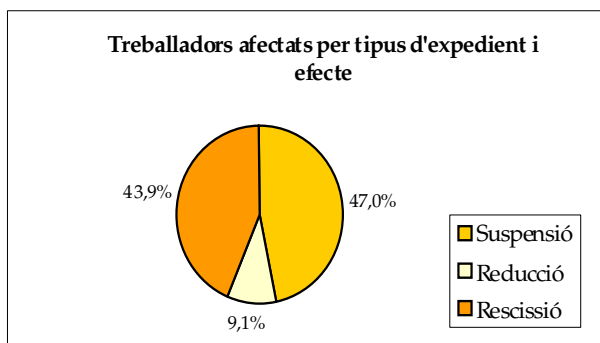
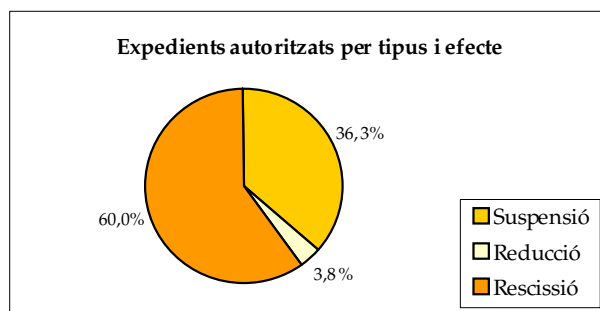
Pel que fa a la **mesura** proposada pels expedients de regulació d'ocupació autoritzats, el 60,0% de les empreses han presentat expedients de Rescissió de contractes, és a dir, d'acomiadaments col·lectius o per causa del tancament de l'empresa. El 36,3% han presentat expedients de suspensió de feina, de temporalitat variable. La resta, el 3,7% els han presentat per reducció de jornada.

En canvi, aquestes mesures han afectat de manera diferent als treballadors, sovint per causa de la grandària de l'empresa. Si bé la majoria d'expedients han estat de rescissió, la mesura que ha afectat a més treballadors ha estat la de suspensió de feina amb 818 persones (47,0%). No obstant això, la mesura de rescissió o acomiadament ha afectat el 43,9%, és a dir, 765 treballadors.

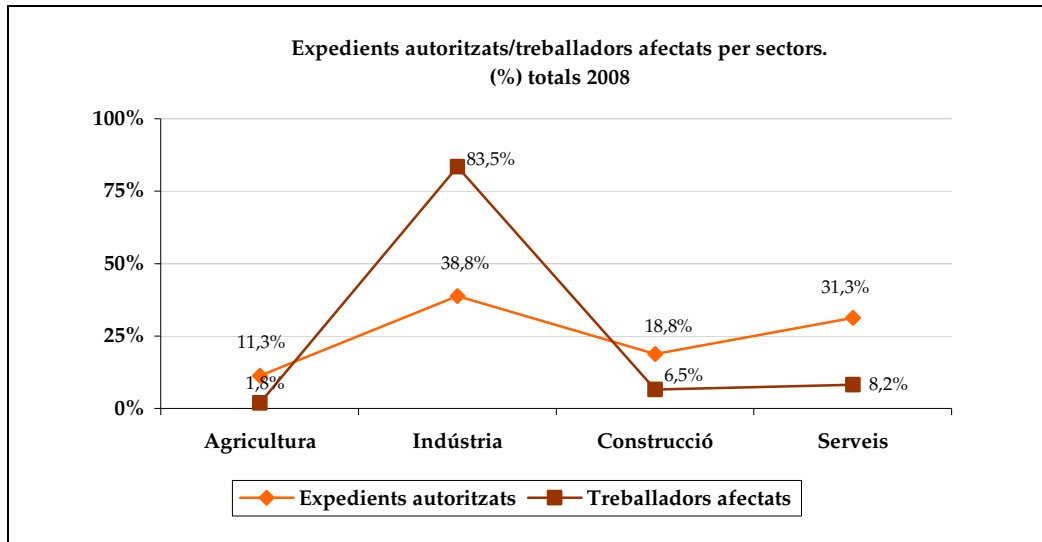
Taula 5: Expedients autoritzats i treballadors afectats per tipus i efecte. Província de Girona. Any 2008

Tipus	Efecte	Expedients autoritzats	Treballadors afectats
Pactats	Suspensió	25	802
	Reducció	3	159
	Rescissió	47	754
	Total	75	1.715
No Pactats	Suspensió	4	16
	Reducció	0	0
	Rescissió	1	11
	Total	5	27
Total	Suspensió	29	818
	Reducció	3	159
	Rescissió	48	765
	Total	80	1.742

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball. 2008

Tornant als **sectors** econòmics, i en referència als expedients autoritzats, el sector industrial és el que ha dut a terme el 38,8% dels expedients de regulació d'ocupació, que han afectat 1.454 persones (83,5%), molt per sobre dels afectats de la construcció (113) o dels serveis (143).

Per **subsectors**, la construcció és la que presenta més nombre d'expedients autoritzats (15) sobretot per causa de restricció de la demanda, tot i que afecta a menys treballadors que altres subsectors (113). En l'àmbit de les indústries tèxtils, s'han autoritzat 12 expedients de regulació, que en canvi, han afectat a 443 treballadors, la majoria per acomiadament.

En el subsector del cautxú i les matèries plàstiques s'han autoritzat 3 expedients, tres dels quals de rescissió, que han afectat 203 treballadors.

En quant a treballadors afectats, cal destacar el cas d'una sola empresa del subsector de fabricació de vehicles motor, que ha presentat 1 expedient que afecta 452 treballadors (tot i ser de suspensió). Un altre expedient del subsector de Productes metàl·lics ha reduït la jornada a 128 treballadors, i un altre únic expedient del subsector de la maquinària i materials elèctrics ha suspès de feina 127 treballadors. Aquesta situació té a veure bàsicament amb la grandària de les empreses, ja que en altres sectors, com el transport terrestre, s'han autoritzat 9 expedients, que en canvi, només han afectat 32 treballadors.

Taula 6: Expedients autoritzats i treballadors afectats per activitat econòmica. Província de Girona. Any 2008

Activitat econòmica	Exp	Treb
Pesca i aqüicultura	9	32
Indústria de productes alimentaris	3	38
Indústries tèxtils	12	443
Indústria de la fusta i el suro	2	17
Indústries del paper	1	11
Edició, art gràfica i suports enreg.	1	1
Indústries químiques	2	2
Cautxú i matèries plàstiques	3	203
Prod. metàl·lics, llevat maquinària	1	128
Construcció maquinària i equips mecànics	1	5
Maquinària i materials elèctrics	1	127
Fabricació vehicles motor, remolcs i semiremolcs	1	452
Fabricació altres mat. Transport	1	3
Fabr. De mobles, altres ind. Manufactureres	2	24
Construcció	15	113
Comerç a l'engròs i intermediaris	1	1
Comerç detall; altres reparacions	1	29
Hoteleria	4	26
Transp. terrestre i per canonades	9	32
Transp. aeri i espacial	3	5
Activitats afins transp.; ag. viatges	3	12
Correus i telecomunicacions	2	19
Altres activitats empresarials	1	2
Activitats culturals i esportives	1	17
Total	80	1.742

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball. 2008

Analitzant la **variació** dels expedients autoritzats i dels treballadors afectats entre 2007 i 2008, s'observa que la indústria és el sector que experimenta un canvi més fort, amb un augment de 17 expedients més que l'any anterior i 1.239 treballadors afectats més. La majoria d'aquests treballadors han estat afectats per la suspensió (655), tot i que el 2008 presenta 426 afectats més per l'acomiadament que l'any 2007. La construcció també ha incrementat en 14 el nombre d'expedients respecte l'any passat, i en 110 més els treballadors afectats.

En canvi, el sector serveis i el primari, presenten menys EROs que l'any anterior, tot i que la diferència de treballadors afectats és molt més petita.

Taula 7: Variació 2007-2008 expedients autoritzats i treballadors afectats per sectors i mesura

Sector	Suspensió		Rescissió		Reducció		Total	
	exp	treb	exp	treb	exp	treb	exp	treb
Agricultura	-3	-22	0	0	0	0	-3	-22
Indústria	7	655	7	426	3	158	17	1.239
Construcció	4	13	10	96	0	1	14	110
Serveis	-2	41	-6	-50	0	0	-8	-9
Total	6	687	11	472	3	159	20	1.318

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball. 2008

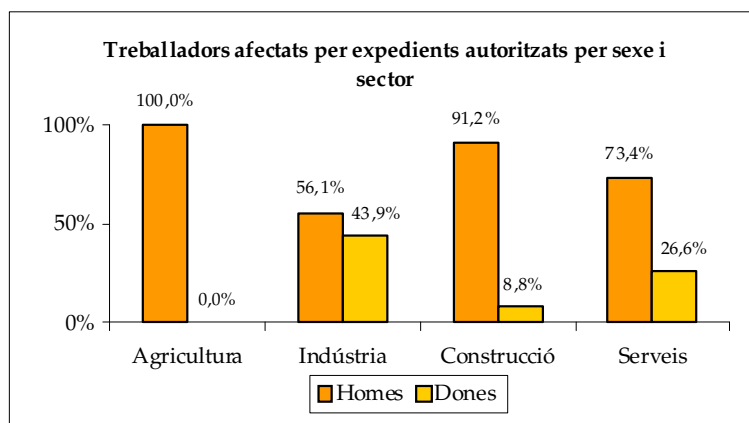
Els expedients de regulació del sector industrial, han afectat quasi de manera paritària homes i dones, amb cert predomini dels homes (56,1%). En canvi, en la resta de sectors, i sobretot en la construcció els homes (91,2%), són els més afectats pels EROs.

En termes totals, els treballadors afectats pels expedients autoritzats a les comarques gironines han estat en un 60,6% homes i en un 39,4% dones.

Taula 8: Treballadors afectats per expedients autoritzats per sexe i sector. Província de Girona. Any 2008

Sector	Homes	Dones	Total
Agricultura	32	0	32
Indústria	815	639	1.454
Construcció	103	10	113
Serveis	105	38	143

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball. 2008

En el conjunt de **Catalunya**, els expedients autoritzats han passat de 468 l'any 2007 a 861 el 2008, evidenciant la situació de crisi que pateixen moltes empreses, afectant un total de 30.223 treballadors catalans (si bé l'any 2007 els afectats van ser 7.728). La província de Barcelona ha estat la més afectada, amb 667 EROs, i 26.834 treballadors afectats. Tot i que a molta distància, la província de Girona, és la segona més afectada, amb 80 EROs autoritzats i 1.742 treballadors afectats. L'augment de treballadors afectats a Girona pràcticament es quadruplica, mentre que l'increment dels expedients és d'un 33,3%.

Taula 9: Comparativa expedients autoritzats segons mesura 2007-2008. Catalunya i províncies

Any	Mesura	Girona	Barcelona	Tarragona	Lleida	Catalunya
2007	Suspensió	23	69	8	8	108
	Reducció	0	7	1	0	8
	Rescissió	37	268	32	15	352
	Total	60	344	41	23	468
2008	Suspensió	29	228	24	12	293
	Reducció	3	43	10	1	57
	Rescissió	48	396	45	22	511
	Total	80	667	79	35	861

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball. 2008

Taula 10: Comparativa treballadors afectats per expedients autoritzats segons mesura 2007-2008. Catalunya i províncies

Any	Mesura	Girona	Barcelona	Tarragona	Lleida	Catalunya
2007	Suspensió	131	938	57	218	1.344
	Reducció	0	39	21	0	60
	Rescissió	293	5.674	283	74	6.324
	Total	424	6.651	361	292	7.728
2008	Suspensió	818	18.265	414	143	19.640
	Reducció	159	405	325	6	895
	Rescissió	765	8.164	318	441	9.688
	Total	1.742	26.834	1.057	590	30.223

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball. 2008

Pel que fa a les **comarques gironines**, el Gironès és on s'han autoritzat més expedients (34), seguida de La Selva (15) i el Baix Empordà (12). No obstant, pel que fa a treballadors, la comarca més afectada és el Baix Empordà (513), La Selva (358) i el Ripollès, on només 4 expedients han afectat a 311 treballadors.

Si tenim en compte la mesura, sobretot la rescissió, la comarca amb més incidència ha estat La Selva, amb 314 acomiadaments, seguida del Gironès (192) i l'Alt Empordà (122).

Taula 11: Comparativa comarcal. Total expedients autoritzats i treballadors afectats per comarca. Any 2008

Comarca	Suspensió				Rescissió				Reducció				Total			
	Exp.	%	Treb.	%	Exp.	%	Treb.	%	Exp.	%	Treb.	%	Exp.	%	Treb.	%
Alt Empordà	5	17,2	24	2,9	2	4,2	122	15,9	0	0,0	1	0,6	7	8,8	147	8,4
Baix Empordà	10	34,5	490	59,9	2	4,2	23	3,0	0	0,0	0	0,0	12	15,0	513	29,4
Cerdanya	0	0,0	0	0,0	1	2,1	10	1,3	0	0,0	0	0,0	1	1,3	10	0,6
Garrotxa	1	3,4	6	0,7	2	4,2	57	7,5	1	33,3	24	15,1	4	5,0	87	5,0
Girones	6	20,7	74	9,0	27	56,3	192	25,1	1	33,3	6	3,8	34	42,5	272	15,6
Pla de l'Estany	1	3,4	18	2,2	2	4,2	26	3,4	0	0,0	0	0,0	3	3,8	44	2,5
Ripollès	2	6,9	162	19,8	1	2,1	21	2,7	1	33,3	128	80,5	4	5,0	311	17,9
Selva	4	13,8	44	5,4	11	22,9	314	41,0	0	0,0	0	0,0	15	18,8	358	20,6
Total	29	100,0	818	100,0	48	100,0	765	100,0	3	100,0	159	100,0	80	100,0	1.742	100,0

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball. 2008

3. Conclusions

L'any 2008 s'han resolt 86 EROs a les comarques gironines, dels quals se n'ha autoritzat 80, 20 més que l'any 2007, esdevenint així la segona província en nombre d'expedients i treballadors afectats després de Barcelona.

Aquest increment pel que fa als EROs, s'ha notat sobretot al quart trimestre de 2008, període en el qual s'han autoritzat una mitjana de 10,7 expedients mensuals i amb 758 treballadors afectats només el mes de desembre. A mateix temps, el sector industrial i la construcció són els que experimenten l'augment d'EROs autoritzats, mentre que en l'agricultura i els serveis disminueixen.

Pel que fa a la causa al·legada per les empreses, en un 47,7% es tracta la reducció de la producció per restricció de la demanda o del consum.

En quant a treballadors afectats, el total de 80 expedients autoritzats han afectat a 1.742 persones al conjunt de la demarcació.

La major part dels expedients autoritzats han estat de rescissió de contractes (60,0%) tot i que pel que fa a treballadors afectats, la mesura que perjudica més persones és la suspensió temporal de feina (47,0%). No obstant, un total de 765 persones han perdut la feina a conseqüència d'un ERO d'acomiadament.

Pel que fa als sectors, la indústria és la que presenta més expedients autoritzats (83,5%) i alhora més treballadors afectats (38,8%). La construcció, tot i tenir 15 expedients autoritzats, no té tanta afectació en quant a plantilla (113 persones afectades). De fet, aquesta situació té molt a veure amb la grandària de les empreses i la situació del sector. Per exemple, en el cas del tèxtil, s'han autoritzat 12 EROs però amb una afectació de 443 persones.

En el cas de la construcció, els expedients autoritzats han afectat en un 91,2% als homes, però en canvi, en el sector industrial, els EROs han afectat quasi de manera paritària homes i dones amb cert predomini dels homes (56,1%).

Pel que fa a les comarques gironines, el Gironès és on s'han autoritzat més expedients (34), tot i que pel que fa a treballadors, les comarques més afectades són el Baix Empordà (513) i La Selva (358).

Finalment, cal dir que el total de treballadors afectats per EROs de rescissió o d'acomiadament al conjunt de la província, un total de 765, signifiquen només un 1,8% del total d'aturats de desembre de 2008 a la província, i un 4,6% dels 16.657 nous aturats el 2008.

Aquesta xifra indica que el gran increment de persones aturades que s'ha produït el 2008, no és resultat dels processos de regulació d'ocupació que fan les empreses, sinó del degoteig constant d'acomiadaments individuals.

No obstant, les dades dels expedients presentats, ens informen sobretot de la situació de les empreses i de les diferents branques d'activitat econòmica. En aquest sentit, és possible que el 2009 es produeixin nous expedients en relació a la situació de recessió dels subsectors econòmics.